

LEGE
pentru modificarea unor acte normative

nr. 178 din 11.11.2021

Monitorul Oficial nr.280-284/386 din 19.11.2021

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – [Legea nr.548/1995](#) cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297–300, art.544), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 alineatul (2), cuvintele „promovează și menține un sistem financiar bazat pe principiile pieței” se substituie cu cuvintele „urmărește asigurarea stabilității și viabilității sistemului bancar”.

2. Articolul 11:

la alineatul (4), cuvintele „conform procedurii stabilite de [Legea contenciosului administrativ](#) și conform cerințelor prezentei legi” se substituie cu textul „conform procedurii stabilite de [Codul administrativ](#), în măsura în care aceasta nu contravine prezentei legi”;

articolul se completează cu alineatul (5⁴) cu următorul cuprins:

„(5⁴) Repunerea în termenul de depunere a unei cereri prealabile la Banca Națională și în termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ cu privire la actele Băncii Naționale sau cu privire la nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta poate fi solicitată în termen de 3 luni de la data expirării termenului omis. Termenul de 3 luni prevăzut în acest alineat reprezintă termen de decădere.”

la alineatul (6), cuvintele „în instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul Banca Națională” se substituie cu cuvintele „la Curtea de Apel Chișinău”;

articolul se completează cu alineatele (10) și (11) cu următorul cuprins:

„(10) În acțiunile în contencios administrativ cu privire la actele administrative ale Băncii Naționale, instanța de judecată, ca bază a propriei aprecieri, utilizează evaluările calitative și cantitative ale situațiilor de fapt, realizate de către Banca Națională, cu excepția cazurilor în care instanța de judecată constată o eroare evidentă de natură să conducă la o soluție diametral opusă soluției prevăzute în actul contestat.

(11) La constatarea unei erori evidente conform alin.(10), instanța de judecată analizează dacă elementele de probă invocate de către Banca Națională sunt exacte din punct de vedere material, fiabile și coerente din punctul de vedere al aspectelor de importanță substanțială, dacă elementele de probă conțin toate informațiile de importanță substanțială, care ar trebui să fie luate în considerare pentru a evalua o situație complexă, și dacă acestea sunt de natură să susțină concluziile deduse pe baza lor.”

3. La articolul 35:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, pornirea urmăririi penale împotriva membrului organului de conducere al Băncii Naționale, reținerea, aducerea silită, arestul și percheziționarea acestuia nu pot avea loc decât la ordonanța Procurorului General, cu autorizarea unui complet format din 3 judecători din

cadrul Curții de Apel Chișinău. Acțiunile procesuale în privința membrului organului de conducere al Băncii Naționale, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, pot fi efectuate numai după emiterea ordonanței de pornire a urmăririi penale.”

articolul se completează cu alineatele (5), (6) și (7) cu următorul cuprins:

„(5) În procedurile penale, Banca Națională pune la dispoziția persoanelor prevăzute la alin.(1), la solicitarea acestora, toate informațiile și materialele necesare pentru asigurarea dreptului lor la apărare.

(6) Repararea prejudiciului cauzat de persoanele prevăzute la alin.(1) prin acte sau fapte îndeplinite ori prin omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, poate fi cerută doar de la Banca Națională.

(7) În cazul reparării de către Banca Națională, potrivit alin.(6), a prejudiciului cauzat de persoanele prevăzute la alin.(1), Banca Națională exercită dreptul de regres împotriva acestor persoane, proporțional gradului de vinovăție a acestora, numai în temeiul unei hotărâri judecătorești definitive, prin care este constatată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, intenționat și cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv de efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, care a cauzat prejudicii unor terți și prin care este stabilită extinderea răspunderii patrimoniale a acestor persoane.”

Notă: Vezi Rectificarea din Monitorul Oficial nr.291 din 26.11.2021, pag.5 (la articolul II, în loc de „articolul 134¹⁴” și „Articolul 134¹⁴” se va citi, respectiv, „articolul 134²⁰” și „Articolul 134²⁰”).

Art.II. – [Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 134²⁰ cu următorul cuprins:

„**Articolul 134²⁰.** Neglijența în serviciu în domeniul bancar

În domeniul bancar, prin neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, în sensul art.329, se înțelege neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale a Moldovei sau de către personalul acesteia a obligațiilor prevăzute de lege, care a condus la:

- a) insolvabilitatea băncii;
- b) aplicarea instrumentelor de rezoluție bancară;
- c) aplicarea instrumentelor publice de stabilizare financiară;
- d) acordarea sprijinului financiar public extraordinar băncii.”

Art.III. – Articolul 204 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.248–251, art.699), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Nu pot fi puse sub sechestru acțiunile emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art.45 alin.(4), art.46 alin.(4), art.52 alin.(1) lit.b) și c), alin.(2), alin.(3), alin.(6) și art.52¹ din [Legea nr.202/2017](#) privind activitatea băncilor. În cazurile prevăzute de prezentul alineat, pot fi puse sub sechestru mijloacele bănești rezultante din înstrăinarea acestor acțiuni.”

Art.IV. – Articolul 175 din [Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003](#) (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.285–294, art.436), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (5) și (6) cu următorul cuprins:

„(5) Nu pot fi puse sub sechestru, inclusiv în procesele de insolvabilitate, acțiunile emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art.45 alin.(4), art.46 alin.(4), art.52 alin.(1) lit.b) și c), alin.(2), alin.(3), alin.(6) și art.52¹ din [Legea nr.202/2017](#) privind activitatea băncilor. În cazurile prevăzute de prezentul alineat, pot fi puse sub sechestru mijloacele bănești rezultante din înstrăinarea acestor acțiuni.

(6) Instanța de judecată nu poate dispune, inclusiv în procesele de insolvabilitate, măsuri de asigurare a acțiunii care au drept obiect sau efect interzicerea înstrăinării obligatorii a acțiunilor emise de

bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art.45 alin.(4), art.46 alin.(4), art.52 alin.(1) lit.b) și c), alin.(2), alin.(3), alin.(6) și art.52¹ din [Legea nr.202/2017](#) privind activitatea băncilor.”

Art.V. – [Legea nr.232/2016](#) privind redresarea și rezoluția băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.343–346, art.707), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 292, după cuvintele „pot fi contestate” se introduc cuvintele „și sunt supuse controlului de legalitate în instanțele de contencios administrativ”.

2. La articolul 293:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Decizia Băncii Naționale a Moldovei de a lua o măsură sau de a exercita o competență prevăzută de prezenta lege poate fi contestată și supusă controlului de legalitate în instanțele de contencios administrativ conform prevederilor art.11 și 11¹ din [Legea nr.548/1995](#) cu privire la Banca Națională a Moldovei.”

la alineatul (2), enunțul al doilea se exclude.

3. Articolul 294 se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) Dispozițiile art.144¹ alin.(1)–(5) din [Legea nr.202/2017](#) privind activitatea băncilor se aplică, *mutatis mutandis*, la acordarea de compensații potrivit alin.(3).

(5) Dispozițiile art.144² din [Legea nr.202/2017](#) privind activitatea băncilor se aplică, *mutatis mutandis*, la acordarea de compensații persoanelor care dețineau calitatea de acționar al băncii, la data emiterii deciziei prevăzute la lit.a) și b) ale prezentului alineat, pentru prejudiciul cauzat printr-o:

a) decizie ilegală de a supune banca rezoluției; sau

b) decizie ilegală care are drept efect încetarea dreptului de proprietate asupra acțiunilor băncii supuse rezoluției.”

Art.VI. – [Legea nr.202/2017](#) privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434–439, art.727), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 5 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Atribuțiile și funcțiile conferite Băncii Naționale a Moldovei prin prezenta lege urmăresc interesul public de asigurare a stabilității și viabilității sistemului bancar.”

2. Articolul 88 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 88.** Aprobarea societății de audit

Banca este obligată să încheie un contract cu o societate de audit aprobată de Banca Națională a Moldovei. Criteriile care urmează a fi întrunite de societatea de audit, modul de aprobare și de retragere a aprobării societății de audit sunt prevăzute în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.”

3. La articolul 144 alineatul (4) litera d), cuvintele „în cazul în care s-a demonstrat că acestea sînt intenționate și ilegale” se substituie cu textul „conform art.35 din [Legea nr.548/1995](#) cu privire la Banca Națională a Moldovei”.

4. Legea se completează cu articolele 144¹ și 144² cu următorul cuprins:

„**Articolul 144¹.** Particularitățile răspunderii pentru prejudiciul cauzat prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei emis în aplicarea prezentei legi sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta cu privire la aplicarea prezentei legi

(1) Repararea prejudiciului cauzat prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei emis în aplicarea prezentei legi sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta cu privire la aplicarea prezentei legi poate fi solicitată prin depunerea unei cereri în acest sens la Banca Națională a Moldovei:

a) concomitent cu cererea prealabilă; sau

b) în termen de 30 de zile de la data la care a rămas definitivă hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal ori a fost soluționată cererea sau, în cazul în care actul administrativ a fost anulat de către Banca Națională a Moldovei, în termen de 30 de zile de la data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

(2) În termen de 30 de zile de la data depunerii cererii la Banca Națională a Moldovei, aceasta

decide în privința cererii prevăzute la alin.(1).

(3) Acțiunile privind repararea prejudiciului cauzat prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei emis în aplicarea prezentei legi sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către aceasta cu privire la aplicarea prezentei legi se înaintează în instanța de judecată cu condiția respectării obligatorii a procedurii prevăzute la alin.(1) și (2).

(4) Obligația de reparare a prejudiciului cauzat nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă, să înlăture prejudiciul prin mijloace legale.

(5) Până la proba contrară se prezumă că actele Băncii Naționale a Moldovei emise în aplicarea prezentei legi urmăresc interesul public în asigurarea stabilității și viabilității sistemului bancar.

(6) Mărimea prejudiciului patrimonial cauzat acționarilor băncii, față de care au devenit incidente prevederile art.45 alin.(2) și (4), art.46 alin.(4), art.52 alin.(2), (3), (4), (6) și art.52¹ prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei, emis în vederea punerii în aplicare a prevederilor acestor articole, este determinată potrivit unei evaluări independente și obiective, dispusă de către instanța de judecată pe al cărei rol se află cauza cu privire la repararea prejudiciului. Evaluarea va fi efectuată de către o societate de audit cu renume internațional, care corespunde criteriilor stabilite de reglementările Băncii Naționale a Moldovei emise în temeiul art.88 și alin.(7) al prezentului articol.

(7) În sensul alin.(6) al prezentului articol și al art.144² alin.(5), criteriile care trebuie să fie întrunite de o societate de audit în scopul calificării acesteia drept o societate de audit cu renume internațional se stabilesc prin actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

Articolul 144². Particularitățile determinării mărimii prejudiciului cauzat persoanei care deținea calitatea de acționar al băncii prin actul administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei privind retragerea licenței băncii și inițierea procesului de lichidare silită a băncii

(1) Persoana care deținea calitatea de acționar al băncii la data adoptării actului administrativ ilegal al Băncii Naționale a Moldovei privind retragerea licenței și inițierea procesului de lichidare silită a băncii (în continuare – *fost acționar*) poate cere repararea prejudiciului cauzat prin acest act, conform prevederilor legale aplicabile, ținând cont de particularitățile prevăzute la art.144¹ alin.(1)–(5), precum și în prezentul articol.

(2) Mărimea despăgubirii pentru profitul ratat se determină în cuantumul venitului pe care fostul acționar urma să îl primească efectiv, cu condiția că actul administrativ al Băncii Naționale a Moldovei a constituit temeiul unic și suficient care l-a privat pe fostul acționar de posibilitatea de a-l primi. Profitul ratat se compensează doar în cazul în care acesta nu a fost luat în considerare la determinarea prețului acțiunilor băncii (în continuare – *prețul acțiunilor*).

(3) Dauna reală se determină potrivit prețului acțiunilor în ziua adoptării actului administrativ al Băncii Naționale a Moldovei privind retragerea licenței bancare și inițierea procesului de lichidare silită a băncii (în continuare – *data determinării*).

(4) Prețul acțiunilor, prevăzut la alin.(3), reprezintă prețul pe care un potențial cumpărător, care dispune de toată informația substanțială, l-ar fi plătit la data determinării, luând în considerare perspectivele băncii și ținând cont de situația financiară reală a băncii (inclusiv de capitalul reglementat, de lichiditatea și de calitatea activelor), de modelul de afaceri al băncii și de structura acesteia, precum și de circumstanțele de pe piață (inclusiv accesul la lichidități și costul de finanțare) și situația macroeconomică.

(5) Prețul acțiunilor se determină potrivit evaluării situației operațiunilor financiare ale băncii, efectuată de o societate de audit cu renume internațional care corespunde criteriilor stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei emise în temeiul art.88 și al art.144¹ alin.(7). Evaluarea respectivă este dispusă de instanța de judecată pe al cărei rol se află cauza cu privire la repararea prejudiciului.

(6) Prețul acțiunilor este determinat în baza unei evaluări prudente și realiste, efectuată potrivit standardelor și tehnicilor de evaluare acceptate la nivel internațional, luând în considerare particularitățile funcționării băncii, inclusiv cerințele de capital reglementat, care urmează a fi respectate pentru continuarea desfășurării activității bancare.

(7) În procesul de evaluare a performanțelor financiare și economice ale băncii la data determinării

se va ține cont de informațiile cunoscute la data realizării evaluării, inclusiv de informațiile obținute după adoptarea de către Banca Națională a Moldovei a hotărârii privind retragerea licenței băncii și inițierea procedurii de lichidare silită a băncii. Pentru evaluarea performanțelor financiare și economice ale băncii la data determinării, societatea de audit aplică standardele internaționale de raportare financiară aplicabile băncilor.

(8) În cazul în care, potrivit raportului de audit, la data determinării, datoriile băncii depășesc activele acesteia, se consideră că banca nu poate opera pe o bază continuă și că acțiunile respective nu prezintă nicio valoare pentru un cumpărător potențial. În cazul în care, potrivit raportului de audit, activele băncii depășesc datoriile acesteia, acest fapt nu reprezintă în mod necesar un indicator suficient al existenței prejudiciului patrimonial.

(9) În cazul în care legislația prevede aplicarea unor cerințe mai puțin prudentiale, pe o perioadă restrânsă de timp, în vederea stabilizării situației băncii, corespunderea băncii acestor exigențe și neaplicarea sancțiunilor de către Banca Națională a Moldovei nu reprezintă o probă suficientă a unei valori pozitive a prețului acțiunilor.

(10) În procesul de evaluare prevăzut la alin.(5) se ține cont de următoarele ipoteze:

a) la data determinării, banca trebuie să ramburseze imediat orice sprijin financiar public extraordinar care a fost recepționat de către aceasta, precum și orice lichiditate de urgență furnizată de către Banca Națională a Moldovei băncii, iar situația financiară a băncii trebuie evaluată ținând cont de pierderile financiare pe care banca le-ar fi suportat ca urmare a acestei rambursări;

b) după data determinării, nicio asistență de lichiditate sau niciun sprijin financiar public extraordinar nu urmează a fi furnizate de către autoritățile publice. În cazul în care au fost furnizate o astfel de asistență sau un astfel de sprijin, evaluarea perspectivelor băncii și a indicatorilor de performanță financiară și economică trebuie să aibă la bază ipoteza că un suport de acest fel nu a fost oferit.

(11) Orice plăți primite de fostul acționar în procesul de lichidare a băncii se deduc din calculul prejudiciului.

(12) Repararea prejudiciului se efectuează exclusiv în mijloace bănești. Repararea prejudiciului în natură nu se admite.”

Art.VII. – La articolul 191 alineatul (3) din [Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309–320, art.466), cu modificările ulterioare, după textul „Consiliului Superior al Procurorilor,” se introduce textul „actelor emise de Banca Națională a Moldovei,”.

Art.VIII. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 10 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Sechestrele aplicate asupra acțiunilor emise de bănci, care cad sub incidența dispozițiilor art.45 alin.(4), art.46 alin.(4), art.52 alin.(1) lit.b) și c), alin.(2), alin.(3), alin.(6) și art.52¹ din [Legea nr.202/2017](#) privind activitatea băncilor, precum și măsurile de asigurare a acțiunii care au drept obiect sau efect interzicerea înstrăinării obligatorii a acestor acțiuni încetează de drept din data intrării în vigoare a prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Igor GROSU

Nr.178. Chișinău, 11 noiembrie 2021.